

DREPTĂȚEA

Apare în fie-care zi de lucru la amiadi.

Prețul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). —
 Numeri singuratici 5 cr. — Tacsă de inserțiuni:
 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abo-
 namentele și tacsele se plătesc în Timișoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Descanu.**

Redacțiunea și Administrațiunea: Timișoara,
 cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung,
 Zápolyagasse), Nr. 4.
 Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Tot mai aproape.

Timișoara, 4 Novembre n.

(*) Evenimentele, cari mai ales de la asasinarea lui Stambulov încoace s'au perondat în orientul Europei cu atât de repede și surprindătoare scenerie, semnalau destul de clar, că este ceva în pregătire, și dacă ici-colea mai licăria câte o palidă rază de speranță în pacinica terminare a dramei construite din sugetul Cestiunei orientale, eră de ajuns să se miște ceva mai vioiu cutare actor al acestei drame, pentru ca și puțină speranță să dispară și să lase loc îngrijirilor și temerilor. Prin acțiunea neobicinuit de energetică a Angliei, secundată de companioanele sale, Rusia și Franția, actul cu cestiunea armeană s'a terminat în mod pacinic, și în primele momente după esoperarea iradei referitoare la darea reformelor pe seama poporațiunii creștine din imperiul turcesc tot omul de bine credea și speră, că periclul e delăturat, mai ales după ce din enunțațiunile sultanului rezultă, că în curând și m a c e d o n e n i i vor fi pacificați prin satisfacerea pretensiunilor lor.

Singur acest moment ni-se părea drept punctum saliens, de la a cărui norocoasă trecere credeam dependentă pacea între popoarele balcanice. Las' că dorul de a pune mâna pe teritoriul locuit de macedoneni n'ar fi apus nici în Sârbia, nici în Grecia, și cu atât mai puțin în Bulgaria, dar' veleitățile de acaparare a bună seamă ar fi aflat sol cu mult mai puțin roditoriu într'o Macedonie ai cărei locuitori sunt mulțumiți cu soarta lor, și astfel un eventual conflict decisiv ar fi fost delăturat pe lungă durată.

Pre când însă atențiunea lumii politice eră îndreptată numai spre noile mișcări ale macedonenilor — cu scop de a esoperă și dînșii concesionile dorite de ei — și spre resensul poporațiunii mohamedane față cu noua stare de lucruri ce ar fi fost având să urmeze în urma întroducerii reformelor, — deodată resună glas hiobic din două părți foarte apte de a produce furtună.

»Revista politică« din partea »nepolitică« a lui *Regierungsbote* («*Pravitel'ski Vjestnik*»)

din Petersburg e glasul ce puse în febrilă agitațiune întreaga diplomație.

Se știe, că Rusia nu atât de dragul politicei engleze a lucrat colectiv cu Anglia în afacerea armeană, ci mai mult din neîncredere și gelozie, ca să-i poată controla cu atât mai negenată toți pașii ce eventual i-ar face spre întărirea pozițiunei sale în Orient și — la cas de lipsă — să-i contracareze preponderanța, căci — de la Constantinopol până 'n Asia și până pe Oceanul-pacific este numai o săritură, ș'apoi aici Rusia nu știe nici de glumă nici de prietinie. Rusia trebuie că a pipăit bine pulsul tendinței politicei engleze, căci altcum s'ar părē o foarte mare lipsă de tact diplomatic revista aceea politică din »*Regierungsbote*«, care e organul semi-oficial al cancelarului rusesc Lobanov. De și după aparițiunea ei și după ce tăciunile discordiei s'a aruncat deja, oficioasele vin să înfrumșeteze lucrul prin dementări și esplicări, că »*Revista*« e o spicuire din presa străină, faptul ne mai alterabil e, că nici când nu s'a dat pe față atât de plastic și atât de necruțătoriu convingerea rușilor în perfidia politicei engleze, cum s'a făcut aceasta prin des provocata revistă, carea suspițiunează motivele acțiunei engleze în afacerea armeană în mod ne mai pomenit de franc și la înțeles, ear' vehemența acțiunei i-o persiflează cu tirană satiră. Acestui atac vedit Anglia trebuie să răspundă, și de sigur va și răspunde, ear' terenul clarificărilor nu poate fi altul de cât Asia, căci numai o lașitate ar fi din partea Angliei, dacă s'ar mulțumi cu ripostări diaristice și cu niște schimbări de note diplomatice. Prin aceasta însă cestiunea *ecuilibrului asian* revine la primul plan în politica europeană, a cărei rezolvare va avē la tot casul o mare înriurintă și asupra problemei balistice de mare putere a statelor europene. Brutal de clara enunțațiune din »*revista politică*« se poate deci consideră drept vuetul ce obicinuește a premerge furtunei, carea mai curând ori mai târziu va și erumpe ori pe pusteale mandjuriane, ori pe platourile indice, ori apoi pe apele asiane. Interesele contrastice ale acestor cele mai mari puteri europene au ajuns deja foarte aproape, așa în cât ađi-mâne va trebui nu să-și dispute dreptul asupra lor, ci să-și valideze cu forța.

Că revista lui *Regierungsbote* e numai un feliu de avis la o acțiune mai serioasă, rezultă și din impregiurarea, că presa berlineză o consideră drept un simptom foarte periculos pentru relațiunile dintrē Anglia și Rusia, ear' »*Berliner Tagblatt*« prevede chiar și eventualitatea unui rēșboiu început contra Rusiei din partea Japonului, protegiatul Angliei.

Tot pentru gravitatea situațiunei pledează și faptul, că mai în țilele trecute s'a ținut la ministrul de rēșboiu Wannovski o conferență la carea au participat și *Lobanov* și ministrul de finanțe Witte, împreună cu guvernorul suprem din Irkutsk, care condusesse la timpul său mobilizarea în Siberia vestică. După încheerea acestei conferențe ministrul Wannovski a mers direct la țarul. În cercurile marine din Petersburg se manține fama, că flota rusească a mărilor medie va plecā fără amânare în apele Asiei ostice; ear' Japonul și-a comandat numai în țilele trecute trei vase nouē de rēșboiu.

Pre când toate acestea semnaleză conflagrațiuni în Asia între Anglia și Rusia, în Balcani încă se petrec lucruri, cari numai pace nu vor să însemneze.

Bulgaria de la căderea lui Stambulov încoace merge cu pași repeși pe calea carea pregătise căderea lui Battenberg și revoltele interne; principele Ferdinand stă singur și neajutorat având în contra sa chiar și pe guvernul său propriu, ear' pentru ca hapul să-i fie și mai amar, se dă de știre, că Rusia pretinde *alegere nouă*, la carea poate figurā în lista candidaților și Ferdinand, — altă cestiune e apoi că ti-va reales și fi-va atunci recunoscut din partea Rusiei ori ba?

Astfelu Bulgaria e în crisă și ferbere, din care nu este esclusă nici erumperea unei revoluțiuni; în provinciile armene preste tot locul poporațiunea e în revoltă, omorându-se reciproc armeni și mohamedani; macedonenii se mișcă de nou; în Creta e nemulțumire și ciocniri între poporațiune și gendarmerie; în Asia în perspectivă un rēșboiu crâncen... și toate acestea ne duc tot mai aproape de actul final, de conflagrațiunea generală.

Foișoara „Dreptății“

Un detectiv istet.

Mulți oameni comit cu precalculare pēcate și crime. Când se apucă de ele se razimă pe întunec sau pe singurătate: nime nu vede, nime nu știe.

Cu toate acestea însă nimic nu rămâne ascuns. Poliția și are indiciile și organele sale, prin cari scot toate la iveală. Ca dovadă la aceasta serviască casul următoriu, prelucrat după o foaiă neromână:

În Newyork (America) este un detectiv (polițai secret) foarte renumit în meseria lui: de a descoperi chiar și cele mai pitulate lucruri. Numele lui este *M. Varnes*. Alt american, numele lui se va vede la urmă, a capetat pofta să pună istețimea lui *M. Varnes* la probă: *să-i ghiciască numele și că — cine este el?*

M. Varnes se află în biroul său particular. Un om străin cere, prin servitoriu intrare.

— Cum se numește acel domn?

— Nu are nume.

— Să între.

După câteva momente întră străinul, face un compliment și întreabă:

— Am onoare cu dl Varnes?

— Eu mă numesc Varnes, care este numele D-Voastră?

— Sper, că D-ta vei descoperi aceasta — răspunde străinul. — Eu, durere, mi-am uitat numele.

— Cum, ți-ai uitat numele? Detectivul numai de cât înțelese, că are de a face cu „un cas interesant“.

— Da, — răspunde străinul. Mi-am pierdut identitatea, de aceea am și venit aici. Te rog să afii, cine sunt? Vēdēndu-mē om desvoltat trebuie că am și eu un trecut, însă memoria mea l'a uitat cu desēvēșire. Astfelu m'am deșteptat ađi dimineață din somn, altcum mē simt deplin la minte, în cât observ că trebuie să consult pe un detectiv. Întrebând, am fost îndrumat la D-ta, Dle Varnes.

— Din al meu punct de vedere casul D-Voastră este unul dintrē cele mai interesante. Trebuie, că el este foarte penibil pentru D-ta. Însē nu e cas singuratic. Spre liniștirea D-tale îți pot spune, că mai curēnd sau mai târziu veți recăștigā memoria pierdută. Dar' și până

atunci voi face o încercare, ca să descoper acest secret, spre a vē scăpā de situațiunea penibilă în care vē aflați. Cređi D-ta, că ai fi locuitoriu din Newyork?

— Nici pomană de așa ceva.

— Cine te-a trimis la mine?

— Portariul de la hotelul Waldorf, unde am înnoptat.

— Simțiai lipsa ca să-ți arete strada?

— Ba nu. Este că așa este un lucru curios? Calea și strada am aflat'o fără cea mai puțină greutate. Asta este ceva notoric, așa dară, dle Varnes?

— Da. Asta tradează, că D-ta cunoști bine orașul Nyork; dar' cu toate acestea va trebui să afli: dacă D-ta ai trăit aici timp mai îndelungat, ori că ești numai în trecere. Sub ce feliu de nume v'ați insinuat la hotel?

— Sub numele de *M. I. G. Remington*.

— Ei, D-ta știi sigur, că nu acesta ți este numele?

— Știu sigur. Chiar ađi, după dejun, portariul m'a chiamat de două-ori pe acest nume, ear' eu l'am întrebat pe el: cum de mē chemi d-ta pe acest nume? La asta portariul mi-a dis: D-ta ai indus acest nume în cartea străinilor.

România.

București, 2 Novembre n.

Ca cetitorii Dlor-Voastre să fie în curent cu toate câte se petrec aici din incidentul vorbirei dlui Sturdza, a nume spre a cunoaște vocea conservatorilor, deveniți acum opozițiune, Vă trimit în chip de corespondență alăturatele 2 momente din jurnalul „Țara“, care știu că grație liberalismului ce Vă stăpânește, de când i-s-a detras debitul postal, în Ungaria nu străbate.

Eată ce scrie și cum scrie „Țara“ :

„D. Sturdza și Ungurii.

„Am arătat deja, — și desfidem pe guvern să ne desmintă, — ce s'a petrecut în cele două conferințe ce a avut d-nul Sturdza, îndată după venirea sa la putere, cu contele Velsersheimb, pentru a ajunge la o înțelegere asupra textului retractărilor ce guvernul eră nevoit să facă cu privire la cestiunea națională.

„Putem adaugă încă următoarele amănunte, a căror esacitate suntem asemenea în măsură a o garantă.

„Cuprinsul declarațiunilor ce trebuia să facă d. Sturdza, s'a stabilit de contele Velsersheimb, ministrul Austro-ungariei la București, în înțelegere cu unul din șefii de secțiune de la ministeriul de externe din Viena. Aceasta fiind-că contele Goluchowsky eră în acel moment absent din Viena.

„Astfelu contele Velsersheimb singur nu știă, în momentul plecării sale din București, dacă ministeriul de externe al regatului Austro-ungar va găsi sau nu suficiente scuzele făcute de d. Sturdza.

„Nici la legațiunea austro-ungară, nici d. Sturdza nu știă nimic în această privință până alaltă-eri seara.

„Probabil că ați sau mâne se va cunoaște opinia contelui Goluchowsky.“

Tot „Țara“ scrie :

„Politica de duplicitate.

„Sunt trei cestiuni în jurul cărora liberalii au dus o campanie de agitațiune pe când erau în opozițiune.

„Aceste cestiuni sunt legea macsimului, legea minelor și cestiunea națională.

„D. Sturdza, în discursul său de la Iași, ce are pretenția de a fi un discurs-program, nici nu mai pomeneste de legea macsimului și de legea minelor, ear' cestiunea națională o îngroapă.

„De unde până acum câteva luni, a tăce în cestiunea națională eră o trădare; a nu interveni în relațiunile dintre România și Ungaria eră a face o politică anti-națională, astăzi d. Sturdza rostește discursuri în cari se mărginește a spune, că nu trebuie să intervenim în afacerile interne ale Austro-Ungariei.

„Până acum câteva săptămâni d. Sturdza dicea, că nu e apropiere posibilă între România și Austro-Ungaria, pe câtă vreme nu va fi rezolvită cestiunea fraților nostri din Transilvania.

„Eată în adevăr cum vorbiă anul trecut în Senat actualul șef al cabinetului liberal:

„Poate oare să fie stabilită amiciția între Maghiari și Români pe cât timp cestiunea națională îi va despărți, pe cât ea va formă un abis între aceste două neamuri, abis, care se lărgește pe și ce merge?“

— Ce felu de bagagiu ai Dta în hotel?

— Nici un bagagiu. Nici măcar o străicută de mână.

— Vei ave însă, de sigur, un portmoneiu cu bani?

— Da, asta am.

— Ai mulți bani în el?

— Am cam 500 de dolari.

Varnes își făcū câteva notițe, stând întors cu spatele cătră străin. Acesta scoase din pusunariu un orologiu de aur și eră aproape să-l repună în pusunariu, când detectivul se întoarse repede cătră străin și-i duse: Dta ai un orologiu frumos, de un aspect deosebit. Mă interesează foarte oroloagele vechi.

Străinul, devenit cam perplex, băgă iute orologiu în pusunariu, apoi răspuse: Este un obiect vechiu familiar ereditar, din care causă orologiu mi este de mare preț. Însă, ca să revin la cazul meu, vă întreb, dle Varnes, în cât timp credeți că-mi veți pute constată identitatea?

— Find-că Dta nu-mi poți dá nici o indicare, nu vă pot promite nimic sigur. Sper însă, că în restimp de 48 oare o să desleg enigma. Vi-se poate oare, ca poimâne la oara 12 din și să veniți ear' aici?

— Voi veni, de sigur. Și dacă Dta îmi vei destăinuți atunci, că cine sunt, atunci bucuros voi crede că Dta ești detectivul cel mai de frunte între toți câți se află în viață.

Străinul se scoală de pe scaun și voește să plece, luându-și rămas bun de la Varnes. Varnes atinse cu piciorul un nasture de pe po-

Ear' acum, cuvintele rostite de d. Sturdza la Iași:

„Sforțările noastre ale tuturor ar trebui să tindă spre menținerea raporturilor celor mai amicale între cele două țeri.“

„În discursul de la Orfeu, actualul ministru de externe dicea, că periclu nu vine din partea Rusiei, ci din partea Austro-Ungariei.

„Dincoaci despre Ungaria pericolul e mai mare și mai iminent de cât din partea Rusiei...“

„Fiind la guvern, același om dice acum, că nici nu i-a trecut vre-o dată prin minte, ca să ne amestecăm în afacerile interne ale vecinilor nostri.“

„Eată textual cuvintele rostite de dsa la Iași:

„S'a pretins, că noi am vrè să ne amestecăm în afacerile interne ale Ungariei. Nimic n'a fost mai departe de intențiunea noastră.“

„Dar' ce a făcut timp de trei ani d. Sturdza de cât se ne acuze de trădare, fiind-că nu intervenim în relațiunile dintre Români și Unguri?

„Aceasta o amintia chiar eri organul dlui Sturdza de dincolo de Carpați, „Tribuna“ din Sibiu, care în numărul ei de la 14 Octobrie scriă: „Acela, care mai întâiu de toți a cerut, ca statul român să intervină în favorul Românilor din regatul Ungar, e d. Dimitrie Sturdza.“

„Dar' să amintim chiar cuvintele cu cari înfieră politica de pasivitate față cu suferințele Românilor de dincolo.

„Cetățenii din Regat să tacă! Să lase pe Maghiari să tortureze Români din Ungaria până ce i vor maghiarisa! Cetățenii Români din Regat să tacă! Să nu ceară de la guvernul lor, ca acesta să se facă apărătorul confrăților lor maltratați și să-și facă datoria!“

„După asemenea declarațiuni suntem autorizați mai ales noi, domnule Sturdza, să-ți cerem dtale, ca să intervi în favoarea confrăților nostri maltratați. Ear' când ne răspunzi, că nimic n'a fost mai departe de intențiunea dtale de cât un asemenea amestec, suntem în drept să-ți aruncăm în obraz tot disprețul ce-l avem pentru omul cel mai mincinos din Regatul și aceasta în așteptarea momentului când te vom luă de guler și te vom îmbrănci afară din locul ce îl desonorezi.“

„De aceea ai divizat asupra cestiunei naționale pe românii de dincoace și pe românii de dincolo de Carpați, pentru ca primul act al guvernului dtale să fie sacrificarea tuturor angajamentelor ce ai luat în opozițiune pentru românii din Ungaria?“

„Ai comis crima de a aruncă unor români cuvântul de trădători, fără să aibi un dram de convingere când rostiai acest cuvânt, numai pentru a-ți servi interesele de partid, numai pentru a ajunge la putere, spre a împărți prefecturi și gata a sacrifică tot în cestiunea națională.

„Acum nu te preocupi de cât de interesele monarchiei vecine. De aceea în discursul de la Iași ai dis:

„Trebuie să ne abținem de la ori-ce act care ar pute provocă o agitațiune în afacerile interne ale statelor vecine și în special în ale monarchiei austro-ungare.“

„Acum un an însă, tot dl Sturdza dicea de la tribuna:

„Este guvernul hotărât să dică: maghiarii sunt stăpâni în țeara lor; românii să se închine și să îngenunche, căci noi în regat nu avem nici un interes a-i apără?“

delele odăiei sale, prin asta a dat un semn în zidirea largă, neauzindu-se asta în încăperea propriă. Mașinăria polițiară eră astfelu construită în cât cutare oaspe al lui Varnes, la eșire din încăpere, nu știă că el, pe stradă va fi urmărit de un șpion, care ziua-noaptea îi va umblă în urmă.

— Cum vei petrece ați timpul, dle Remington? — îl întrebă Varnes.

— Timpul fiind admirabil de frumos, cred că voi petrece preumblându-mă în parcul central.

— Bună ideia, la revedere!

Varnes se aședă la masa de scris, străinul privi, înainte de eșire, încă odată spre Varnes și-l vedū scriind repede. Câteva minute după asta se îndepărtă și Varnes, însă cu totul alt-cum costumat, cu părul de altă colorare, cu barba în altă formă, aproape de necunoscut. Când el a ajuns la stradă străinul nu mai eră de vedut. Varnes trecū peste stradă și ceti pe o poartă scris cu cerusa cuvântul „up“, din care îndemn el grabnic ajunse la colțul străzii unde, pe altă poartă, ceti cuvântul „în dreapta“. Aceste signale îi fuseră de ajuns. Șpionul ce urmăria pe străin nu știă că principalul său însuși va luă parte la aceasta afacere. Nu tinū mult până când detectivul observă pe șpionul seu, apoi și pe „Remington“ cu câți-va pași mai înainte. Pentru Varnes eră un ce curios că străinul s'a ținut de cuvânt: a plecat într-adevăr la preumblare în parcul central. Întrară ambii în parc întră mulțimea ce stetea drept pavilionul moimitelor și rideă de comediile

„Și tot dl Sturdza, după ce așterneă justele revendicări ale românilor, cereă în mod poruncitoriu guvernului, ca să se facă samsarul cinstit care să obțină aceste concesii. Altmintreni nu-i eră permis unui guvern să întrețină bune relațiuni cu Austro-Ungaria. Acum șeful partidului liberal a renunțat la tot ce a susținut în opozițiune. În resumat dl Sturdza ne declară prin discursul de la Iași:

„1. Că cestiunea națională nu mai e o pedecă pentru alipirea României de tripla alianță.

„2. Că nu avem dreptul să ne amestecăm în relațiunile dintre români și unguri.

„Dar' credeți, că dl Sturdza a avut în discursul de la Iași un cuvânt de simpatie pentru frații nostri, un cuvânt de desaprobarie pentru unguri?

„În senat, acum un an, dl Sturdza dicea:

„Nu e vorbă, dl ministru se învoiește, ca să dicem cu glas domol: ceea-ce fac maghiarii nu este frumos, nu este human; dar' alăt și mai mult nu.

„Spus-a măcar atât dl Sturdza la Iași?

„Nu, nici un cuvânt cald n'a avut pentru românii ardeleni, omul-sperjur, omul care se jură în opozițiune, că va veni la putere pentru a îmbunătăți soarta fraților nostri, omul care esclamă în senat:

„Datoria noastră este cât vom ave un cap de gândit, cât vom ave o inimă de simțit, cât vom ave o voce de vorbit, cestiunea națională să fie cea dintâiu, cea mai mare și cea mai principală a noastră preocupare.“

„Dl Panu găsise altă-dată pentru dl Sturdza o poreclă: ignobilul. Da, ignobilul, scurt. Când dl Panu dicea ignobilul, se înțelegea, că e dl Sturdza.

„Alături de el vedem pe dnii Palade și G. Cantacuzino, cari au fugit din liga spre a semnă alături de el explicațiunile poruncite de „Fremdenblatt“ și dictate de contele Welsersheimb.“...

Afacerea dlui gener. Iacob Lohovari —

rectificată. În corespondența din București publicată în nrul 228 al „Drept.“ între altele se vorbiă de o „păruială ca la cărcimele de prin Mahala“. Scriind cătră un amic al foiei noastre, un personagiu de frunte politic din România, asigură în epistola sa privată, că vorba cu „păruiala“ este un absolut neadevăr. Adevărul e, că generalul într'un club a dat o palmă, dar' nu s'a părut, nici bătut... În urma incidentului gener. s'a bătut de două-ori în duel și a fost rănit greu. „A dice că a dá o palmă, este a se desonoră, mi-se pare un ce monstruos.“ Pedepsa generalului a urmat — dice personagiul — din patimă politică și e daună mare această pedeapsă, fiind-că alt oficer care să se apropie măcar de valoarea lui, nu avem.

Înregistrăm cu plăcere această rectificare transpusă nouă pe cale amicică, mai întâiu ca să dăm dlui gen. Lahovary satisfacțiunea meritată, de altă parte fiind-că însemnătatea piezișă în care e pus generalul, fostul șef al statului armatei din România, ar fi putut aruncă asupra regatului însuși o lumină tot așa de piezișă, ceea-ce, știm bine, nu a corăspuns nici intențiunilor dlui corespondent al nostru.

lor. Aci îi succese lui Varnes să bage pe neobservate mâna în pusunariul rocului lui „Remington“ și să-i fure basmaua pe care o băgă în al său pusunariu.

În ziua următoare, câteva minute înainte de oara 12 din și, Varnes grăbiă să ajungă în cabinetul de lectură al hotelului Avenuei a 5a. La o parte a acestei sale se află un spațiu împărțit în trei părți, în care se întră prin uși duble cu ferestri în partea lor de-asupra. Aceste mici odăite sunt sale mici pentru telefonare, publice, stând la dispozițiunea tuturor. Varnes vorbi prin telefon cu domnișoara angajată la telefon, după aceea trecū în odăița nr. 2. Puțin după asta sosi amicul lui Varnes, dl Lorey Michtel, în odăița de telefonare. Ochiul lui ageri observă pe toți câți erau prezenți, după asta dede și el telefonistei „un număr“, apoi intră în odăița nrul 1. Trecură 10 minute întregi când, abia, părăsi odăița spre a trece prin curtea hotelului la „Broadway“. Curând după el ajunse și Varnes, eșind din odăița cu o față ce tradă o mulțumire internă. Trecū și el cu pași repedi prin curtea hotelului, ajunse și urcă tramvaiul cu ajutorul cărui în 20 de minute descălecă în casa amicului seu Michtel.

Servitoriul regretă mult, că stăpânul seu nu e a casă, ci numai domnișoara Rosa e aci.

— Ah, te rog dar' să mă ivești domnișoarei. Dșoara Rosa primă cu toată afabilitatea pe dl Varnes în pomposul ei salon.

— Aveți doară, dle Varnes, earăși vre-un cas interesant? Întrebă tinera domnișoară. Vă rog să mi-l istorisiți.

Străinătate.

Condițiunea împăcării. (Londra, 3 Novembre.) Corespondentul din Bulgaria al lui *Daily News* raportează pe baza informațiilor sale nu din Bulgaria, dar demne de încredere, că Rusia a făcut pendentă reînceperea relațiilor diplomatice cu Bulgaria de la noua alegere de principe. Conform pretensiunilor sale Bulgaria se-și aleagă principe dintre candidații designați în conțelegere cu marile puteri. În lista candidaților poate figura și actualul principe.

Masacrurile din Turcia. (Constantinopol, 3 Novembre.) Conform rapoartelor sosite aici, afară de locurile amintite deja s'au întemplat masacruri și bătăi și în Kath-hissar și în alte numeroase puncte ale șesului. Se țice, că mai mult de 1000 de oameni și-au pierdut viața. În urma evenimentelor din urmă în Trapezunt domnește earăși mare panică. Și armenii de aici sunt foarte deprimați. Neliniștea se potentează prin tot felul de faime îngrijitoare; așa de es. că întră mohamedani s'a dat lozinca de a se răsbună contra armenilor pentru ținuta lor și pentru că au provocat intervențiune esternă, ca astfel să se peardă pofta de a mai procede așa. Se mai vorbește, că desele conflicte sunt puse la cale din străinătate, ca astfel să se subverseze motiv de intervențiune, și altele care de care mai neliniștitoare, cari de și nu pot fi controlate, totuși sunt foarte semnificative pentru dispozițiunea populațiunii. — În cercuri diplomatice se crede, că responsabilitatea pentru turburările din zilele trecute cade în partea cea mai mare asupra armenilor. Judecată definitivă asupra evenimentelor nu se poate face, fiindcă din multe locuri n'au sosit încă rapoartele oficiale; convin însă toți în părerea, că situațiunea poate deveni foarte gravă dacă nu se pune capăt cât mai curând revoltelor și omorurilor.

Dispozițiuni militare în Macedonia. (Salonic, 3 Novembre.) Poarta plănuiește să sporiască în măsură considerabilă și permanent garnizoanele din Macedonia. Ministeriul de război va clădi spre acest scop opt casarme, dintră cari fie-care se cuprindă de ce până în douăspredece batalioane.

Din municipii.**Raporturi despre alegerile municipale.**

În cercul electoral al *Prigorului* la alegerea de la 30 Octobrie au reușit a fi aleși toți 4 candidații partidului național și adică: Iosif Câmpian, Vasilie Popovici, preoți, Dr. Traian Badescu, secret. consistorial și Zaharie Miculescu.

Literatură, artă și știință.

A apărut N-rul 1 din „*Amicul Tinerimei*” foaie de cunoștințe folositoare pentru tinerimea română, cu următorul sumariu: Biografia lui V. Alexandri de Prof. A. Bărsanu. — Cum trebuie cetite cărțile, de Prof. I. Popea. — Roma vechiă, de I. Găvrilaș. — Ce ne învață un fir de earbă, din Isis. — Sistemul solar, de Prof. Dr. P. Tanco. — Potcovarul, poveste de Andersen. Trad. D. Stăncescu. — Algebra, de Matematicul Euler. — Ursul, după Brehm de I. M. — Ilustrațiuni în text. Apare de 2 ori pe lună la 10 și 25 a lunii în T. Jiu.

— Regret, la moment nu am nimic interesant. Tatăl Dvoastră îmi amintise deună-ți, că voiește să-și cumpere un bicluc (velociped), voiesc să-și recomand eu unul.

— Tata deja are bicluc.

— Așa? Ce felu de sistem și-a ales?

— Asta nu știu, dar biclucul este jos, în curte, puteți să-l vedeți dacă poftiți.

— Asta nu merită, domnișoară Rosa, n'am nici un interes pentru noul model, ear' dacă tatăl dtale și-a cumpărat un bicluc, atunci eu n'am nici macar să-i vorbesc despre sistemul nou, ca nu cumva să-i pară rău de ce a cumpărat. Însă îmi pică în minte, că mi-ar plăcea să ved capul cerbului sălbatic ce l'a împușcat tatăl dtale, așa dar' că e umplut cu paie?

— Da, eri ni-l'a adus, e un adevărat monstru! Poftiți în odaia laterală domnule Varnes.

Ambii pleacă pe trepte în jos spre numita odaie, unde Varnes admiră mult norocul de vânat al amicului său. Și până când Rosa desfăcea perdelele de la ferestri, Varnes avu timp de a ochia bine velocipedul din curte.

După asta conversa încă puțin cu Rosa, apoi își luă rămas bun de la ea, declarând, că nu mai poate aștepta, o roagă însă să spună tatălui ei, că mâne la douăspredece oare să fie bun a se prezenta la dînsul.

Punct la douăspredece oare i-s'a anunțat detectivului, că domnul Remington e aci însoțit de Michtel.

— Rog pe d-nul Remington să între, țise Varnes. Remington intră, dar înainte de ce și-ar

Cronică.

Timișoara, 4 Novembre n.

Cununia ficei lui Wanderbilt. Încă și milionarii americani se uimesc de pompa și splendoarea cea mare ce regele milionariu al trenurilor, Corneliu Wanderbilt, o desvoaltă pe ziua cununii ficei sale cu principele de *Marlborough*. Haina de mireasă e deja gata și e capdeoperă a artei de croitorie. Toaleta minunată e de atlas creme-albă, ornată cu voaluri de dantele de Bruxella. La umeri așa numita „treine de court” e ținută de agrafe de brilliant. Buchetul miresei încă e gata. Are o estensiune de 12 urme.

Importul de cereale al Germaniei. Eră un timp când țeara noastră, mai ales Banatul, esportă cele mai multe bucate în țeri străine, și pe atunci grăul nostru avea preț. Astăzi s'au schimbat toate. Aliatul nostru *Germania*, nu mai cumperă de la noi, ci din alte țeri. Începând de la prima Ianuarie și până la finea lunii Septembrie a. c. *Germania* a inportat (a adus din alte țeri) 9 milioane 912 mii și 566 măji metrice de grău, 7 milioane 33 mii m. m. de săcară, 1 milion 911 mii m. m. de ovės, 6 milioane 205 mii m. m. de orz, și 1 milion 936 mii m. m. de cucuruz (păpușoi, porumb), dar' nu tot din țeara noastră, ci mult mai mult din alte țeri străine!

Eată datele statistice despre importul Germaniei.

Din *Rusia*: grău 4.970.728, săcară 6.383.341, ovės 1.797.223, orz 4.164.414, cucuruz 1.935.351.

Din *Argentina*: grău 2.174.125, cucuruz 150.829.

Din *Statele-unite*: grău 1.630.991, săcară 14.036, ovės 12.551, cucuruz 1.059.189.

Din *România*: grău 600.464, săcară 465.118, ovės 19.709, orz 227.427, cucuruz 334.818.

Din *Austro-Ungaria*: grău 182.277, ovės 27.928, orz 1.654.725, cucuruz 31.365.

Din *Bulgaria*: grău 57.333, săcară 37.394, ovės 1.001, cucuruz 6.592.

Unicul articol pe care *Germania* l'a căutat la noi mai mult de cât în alte țeri, a fost orzul; dar' și în acest soi de cereale se constată în anul acesta o scădere de 500.000 măji metrice față de anul antecedent. *Rusia*, *Argentina* și *Statele-unite* (*America*), cari au să treacă peste mări și ape cu bucatele lor, vind mai mult și, de sigur, mai efin de cât noi, cari suntem mărginași cu *Germania*. Caracteristic atât pentru politica comercială a statului nostru, cât și pentru sinceritatea alianței politice. Chiar și *România*, un stat mult mai mic de cât al nostru, ne-a întrecut — în esportul cerealelor. Mâne-poi-mâne ne va întrece și *Bulgaria*.

Din societăți.

Anunț. Comitetul societății „*Petru Maior*” are onoarea a anunța pe calea aceasta, că locul societății „*Petru Maior*” se află de present în Zoldfa-utca Nr 43, parterre 4, ear' adresa președ. societății Drnd. Florian Muntean, rigor. în medicină e: Budapesta, klinika, Üllői-út. Publicul român este rugat a se adresă în toate afacerile societății la una din aceste adrese.

Pentru comitet:

V. Branisce,
secretariu.

fi esprimit admirațiunea sa pentru-că vede și pe a-l treilea întră ei începă detectivul a vorbi:

— Domnule Michtel, am onoare, a-ți prezentă pe Domnul Mortimer I. Goldié, un om foarte cunoscut în cercurile de sport sub numele de G. I. Mortimer, care nu cu mult înainte de asta a câștigat un preț la alergarea de bicluc, pentru că în timpul necredibil de scurt de 1 oară 56 minute, a parcurs o milă întreagă.

La aceste vorbe Varnes privia cu oare-care mulțumire sufletească, când în fața unuia când în a celuilalt. Michtel nu eră orientat, până când recunoscutul și descrisul Remington uitit de descoperirea detectivului cădu pe o sofă esclamând: Pentru Dumnețeu, cum putuși d-ta afla asta?

— N'a fost nici un lucru greu, răspunse detectivul, ba încă îți mai pot povesti și întreg trecutul d-tale, decumva memoria îți va fi revenit în așa măsură, ca să poți judecă, dacă cele ce țile voiu spune sunt adevărate ori ba?

Varnes earăși privi spre Michtel, cari erupse într'un rîs dulce și țise: Domnule Goldié trebuie să ne dăm supuși, căci domnul Varnes ne este superior.

— Goldié: Ași vrè însă să știu cum pe ce cale a aflat Varnes astea toate?

— Varnes: Dacă poftiți bucuros ve descoper. Domnul Goldié mi-a povestit că și-a pierdut identitatea; un astfelu de cas e unic în felul său. Au fost mulți oameni, cari și-au pierdut memoria cu privire la trecutul lor, ba chiar și-au uitat numele, însă nici unul n'a fost de așa ca să și știe că și-a uitat numele.

Servițiul telefonic.

Budapesta, 3 Novembre n.

Înfrățirea tinerimei sërbo-slovice-române în Budapesta.

Peste 100 de tineri sërbi, slovaci și români au luat parte la seara de înfrățire a naționalităților aliatae ținută eri seara în sala albă a hotelului „*Național*”. Succesul a fost splendid, în decursul serii a dominat cea mai mare însuflețire. S'au espedat telegrame conducătorilor naționalităților și întemnițătorilor.

Rectificare.

În urma unei incurcături, telegrama tinerimei aliatae sërbo-slovice-române s'a publicat cu greșeli. Tecstul adevărat este:

Dr. Luager

primariul ales al Vienei

Viena

(Rathhaus).

Tinerimea universitară budapestană a naționalităților aliatae Vè salută cu însuflețire din incidental alegerei DVoastre de primariu al residenței imperiale, ca pe adevăratul apărătoriu al creștinismului și ca pe amicul sincer al naționalităților subjugate.

În numele tinerimet etc.

Ministrul agriculturii.

„*Budap. Közlöny*” de ați publică autograful prea înalt prin care deputatul *Daranyi Ignatz* este numit ministru de agricultură în locul lui *Festetich*.

Unirea kossuthistilor.

Fracțiunea *Iust* a avut eri o conferință la carea au participat și 2 deputați din fracțiunea *Ugron* și au desbătut asupra budgetului. Cu această ocaziune ambele fracțiuni s'au unit în părerea, că să voteze în contra budgetului. La procsima lor întrunire va fi învitat și *Kossuth Ferencz*, care nesmintit va luă parte.

Revoltele din Turcia.

Din Constantinopol vin știrile cele mai neliniștitoare. Pacificarea popoarelor resculatate nu succede nici de cât, ba se raportează despre noue resculări mai multe și mai înverșunate, și despre multe noue ciocniri sângeroase.

Posta Redacțiunii.

DI. M. L. BR. Pentru corespondință își mulțumim, am publicat'o; articolul însă este prea timpuriu. Încă nu s'au terminat alegerile pretutindeni în țară, rezultatul lor numai atunci, când îl vom ave sau cunoaște întreg, va pute fi aprețiat în articol de fond. A apreția numai rezultatul din unul sau două cercuri electorale — nu se poate

— Doară m'ai urmărit prin cineva? întrebă Goldié.

— Da, ai fost urmărit de un spion, chiar și de mine însuni, însă mai aveam și alte indicii. Când ți-sa desfăcut rocul, am observat pe peptul Dtale un semn mic, o rotiță mică: Semnul societății americane de velocipediști. Numele dtale de „*Remington*” m'a făcut să cred, că stai în legătură cu fabrica *Remington*, care produce puștine, mașine de cusut, de scris, și velocipede, prin urmare d-ta ai cunoscut acest nume. Apoi literile inițiale M. J. G. de pe batista dtale, pe carea ți-am furat-o din pusunariu, încă m'au întărit în credință-mi.

— Cum, batista cu inițiale! întrebă Michtel. Die Goldié, din d-ta încă nu se va alege un criminal de dai doamne...

— În fine, continuă Varnes, spionul meu prin corumperi a aflat, ca d-ta ai învitat hotelul de la *Avenue* să vină la telefon. În același timp eram și eu acolo. Observând pe dnul Michtel în odaia de telefon, am înțeles îndată, că ambii v'ati convorbit să-mi faceți aceasta distra gere punându-mi desteritatea mea la probă. Velocipedul aflat în curtea dlui Michtel aveă numărul 5086 și purtă numele firmei „*Remington*”. De la aceasta firmă am aflat și numele complet al celui ce se cară pe velociped.

Ți-ai rezolvit problema în mod admirabil, die Varnes. Noi ne-am fost înțeles, ca dl Goldié să se deie ca om fără nume...

După asta un prânz vesel — pe contul dlui Goldié.

